

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets woningbouw Sint Annaparochie

projectnummer: P000951

Onderwerp: Beknopte natuurtoets woningbouw Sint Annaparochie

Datum: 25-03-2022

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan woningen te realiseren op een grasland ten zuiden van Sint Annaparochie. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

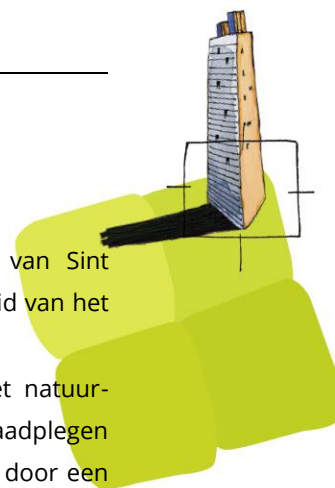
Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 9 maart 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren onbewolkt, droog, circa 5°C en er stond een zwakke wind.

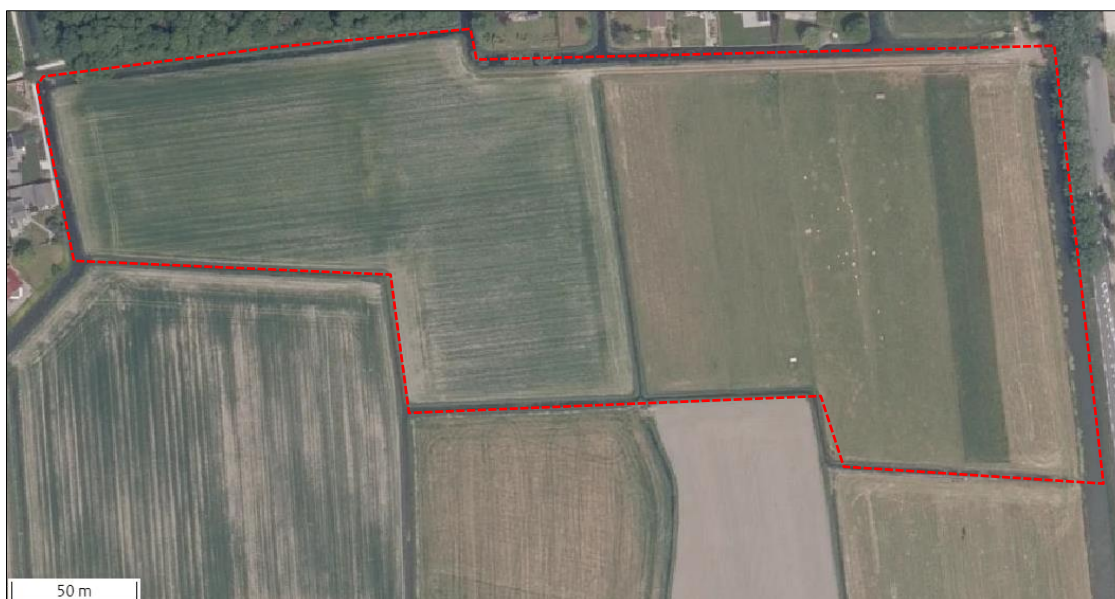
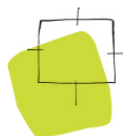
PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied omvat een aantal graslanden en akkers ten zuiden van Sint Annaparochie (zie figuur 1). Het plangebied wordt begrensd door de Hemmemaweg (N383) in het oosten, agrarische percelen in het zuiden en een woonwijk in het noorden en westen. Het plangebied bestaat uit grasland en akkerland en is doorsneden door een aantal sloten. Rondom het plangebied zijn ook sloten aanwezig. In het plangebied is geen bebouwing of opgaande beplanting aanwezig.

De plannen bestaan uit de bouw van een woonwijk van circa 70 woningen. Hiervoor wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Ook worden er sloten vergraven en bruggen aangelegd over de noordelijke sloot.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

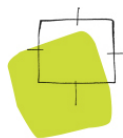

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 9 maart 2022. Links- en rechtsboven het zicht op het westen vanaf de inrit aan de Hemmemaweg. Linksonder de oostgrens van het plangebied. Rechtsonder het akkerperceel in het noordwesten.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

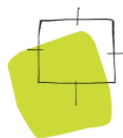
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF © 7 maart 2022, 11.07 uur) blijkt dat in de directe omgeving (0-1 km) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en twee soorten vaatplanten.

Het grasland in het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene grassoorten, zoals Engels raaigras en gestreepte witbol met soorten als madeliefje, paarse dovenetel, speenkruid, smalle weegbree en kleine veldkers. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

In de watergangen in en rondom het plangebied groeit riet en kroos. De oeervervegetatie van de watergangen wordt gedomineerd door algemeen voorkomende grassoorten en is kort gemaaid. Vanuit de directe omgeving van het plangebied zijn de beschermde plantensoorten akkerboterbloem en muurbloem bekend (NDFF). Geschikt habitat voor muurbloem, zoals muren met kalkspecie of andere stenige plaatsen, is niet aanwezig. De waarneming van de akkerboterbloem betreft één enkele waarneming in een volkstuintencomplex ten noorden van het plangebied. Het plangebied wordt erg intensief bewerkt en bemest, waardoor geschikte groeiplaatsen voor dit soort zeldzame akkerkruiden, namelijk braakliggende akkers of extensief beheerde akkers, niet aanwezig zijn. De aanwezigheid van andere beschermde plantensoorten zijn op basis van de terreingesteldheid, de voedselrijkdom en de afwezigheid van waarnemingen in de NDFF niet in het plangebied te verwachten.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Vanwege de afwezigheid van bebouwing en opgaande beplanting kunnen nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest, zoals buizerd, roek en huismus (NDFF) worden uitgesloten. Ook de bomen in de rand van het bosgebiedje direct ten noorden van het plangebied zijn geen nesten aangetroffen die van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en roek, kunnen zijn. Het plangebied kan mogelijk wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en roek. Ten tijde van het veldbezoek zijn deze vogels niet waargenomen.

In de sloten rondom het plangebied kunnen algemene vogels, zoals wilde eend, tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek zijn geen akker- of weidevogels waargenomen. Op de akker kan hooguit een enkele kievit broeden. Verstoringsgevoelige soorten, zoals grutto of veldleeuwerik, worden niet verwacht. Nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

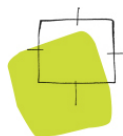
Vanwege het ontbreken van opgaande beplanting en bebouwing kunnen vleermuisverblijfplaatsen worden uitgesloten. Wel kunnen de randen van het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van enkele algemene vleermuissoorten die in relatief open gebieden kunnen voorkomen, zoals gewone dwergvleermuis die uit de directe omgeving van het plangebied bekend is (NDFF). In het plangebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting en die zo dienst kunnen doen als essentiële vliegroute. De wat bredere sloot ten noorden van het plangebied kan dienen als vliegroute.

Het grasland in het plangebied en de oevers van de sloten vormen geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten veldmuis en woelrat (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van niet-vrijgestelde soorten (NDFF). Geschikt leefgebied voor niet-vrijgestelde zoogdiersoorten, zoals otter en waterspitmuis, ontbreekt ook in het plangebied. De intensief beheerde graslanden akkers en sloot-oevers vormen geen geschikt leefgebied voor niet-vrijgestelde soorten.

De watergangen vormen mogelijk geschikt biotoop voor enkele algemene amfibiesoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Niet-vrijgestelde amfibiesoorten zijn door het ontbreken van geschikt voortplantings- en landbiotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet te verwachten in het plangebied.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt voor beschermde soorten van deze soor-

tengroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

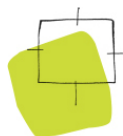
De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels en vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. Het plangebied zal naar verwachting niet ongeschikt worden voor de te verwachten algemene vleermuizen die ook in de bebouwde kom foerageren. Door de aanleg van bruggen of bruggetjes en verlichting aan de noordzijde van het plangebied wordt mogelijk een vlieg-route van vleermuizen onderbroken of verstoord. Nader onderzoek moet uitwijzen of de noordelijke sloot wordt gebruikt als vliegroute.

Het plangebied wordt door de bouw van woningen ongeschikt als foerageergebied voor soorten als buizerd en roek. In de directe omgeving van het plangebied is echter in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten treden daarom, mede gelet op de relatief geringe grootte van het plangebied, niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten, zoals wilde eend, worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en zoogdier-soorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Negatieve effecten op beschermde soorten van overige soortengroepen kunnen worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wet natuurbescherming een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Fryslân vastgelegd in de verordening Romte Fryslân (geconsolideerd (23 maart 2021)). Hierin heet het nog EHS.

WEIDEVOGELLEEFGEBIED EN NATUUR BUITEN HET NNN

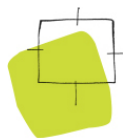
Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de EHS-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelleefgebied (weidevogelkansgebied) en natuur buiten de EHS. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 4,5 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde, in kader van de Wet natuurbescherming beschermde, Natura 2000-gebied Waddenzee. Dit is ook het dichtstbijzijnde als NNN aangewezen gebied. Direct ten noorden van het plangebied ligt een bosje wat is aangewezen als Natuur buiten de EHS. De graslanden op circa 7 km afstand ten zuidwesten van het plangebied zijn aangewezen als weidevogelkansgebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het

Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het NNN of Natuur buiten de EHS in Fryslân kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten. Weidevogelkansgebieden zullen eveneens geen aantasting of verstoring ondergaan, gezien de grote afstand tot het plangebied.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig.

Conclusie

Voor dit plan is op 9 maart 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om een toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat als gevolg van de aanleg van bruggen en bruggetjes mogelijk een vliegroute van vleermuizen wordt verstoord. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen vast te stellen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig is. Negatieve effecten op vleermuizen door verlichting kunnen worden voorkomen door geen directe lichtuitstraling op de sloot mogelijk te maken in de aanleg- en gebruiksfase.

Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een Aeries-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0,00 mol N/ha/jaar uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.